

**ONLINE
BIJBELSTUDIE
VOOR JONGEREN**

1 Samuël 4 - 2

Samuël 4: 1-11

De vorige keer hebben we samen gezien hoe de ark van de HERE door de Filistijnen werd veroverd. De oorzaak van de overwinning was niet, omdat de HERE er niet bij was. Israël verloor, omdat de HERE er juist wel bij was. Maar Israël leefde niet met de HERE. Het ging zorgeloos en onverschillig zijn eigen weg. Dat liet God merken, door het volk die dag de nederlaag te laten lijden.

Tot hun eigen verbazing merken de Filistijnen dat Israël verpletterend verslagen is. De komst van de ark in het legerkamp van Israël was hun niet ontgaan. Ze hadden het gejuich gehoord en spionnen

gestuurd om eens te zien waar al die opwinding vandaan kwam. Toen de Filistijnen hoorden dat de ark was aangekomen, waren ze de wanhoop nabij. Ze kenden namelijk de verhalen over de kracht van de God van Israël. Zij wisten, hoe God in het verleden Zijn volk geholpen was. Maar nu was dat volk verslagen. En de ark van God was in hun handen gevallen.

Eli

De oude Eli zat aan de kant van de weg op een boodschapper te wachten, die hem vertellen kon hoe de strijd was afgelopen. Hij zal zich zorgen hebben gemaakt. Niet alleen over de ark, maar ook over zijn twee zonen, Hofni en Pinehas, die als priesters mee waren gegaan.

Als de boodschapper eindelijk aankomt en vertelt wat er gebeurd is, schrikt Eli zo, dat hij achterover uit zijn stoel valt, zijn nek breekt en sterft. Nadrukkelijk staat er in de bijbel, dat vooral het bericht over de ark hem zo getroffen heeft. Niet de dood van zijn zonen, maar het vertrek van de ark is de 'doodsoorzaak' voor deze priester en richter. Eli begreep, dat de toekomst van

Israël afhankelijk was van de zorg van de HERE. Veertig jaar was hij richter geweest. Veertig jaar had hij bij het volk een zorgeloze houding gezien, waardoor de dienst aan de HERE steeds minder in het dagelijks leven te zien was. En zelf had hij daarin niet altijd het goede voorbeeld gegeven. Dat het zo moest aflopen, schokt hem zo dat hij ervan achterover valt en sterft. Het is een ongekend dieptepunt, waar de jonge Samuël getuige van moet zijn geweest. En hoe moest het nu verder?

Ikabod

Er was er nog één, die goed begreep dat Israël aan de rand van de afgrond stond. Dat was de vrouw van Pinehas. Zij was zwanger en kreeg haar kindje, toen ze de berichten kreeg. De dood van haar man en schoonvader en het bericht van wat er met de ark gebeurd was,

gaf haar zo'n schok dat de bevalling op gang werd gebracht. Hoewel ook het sterven van haar man en schoonvader een grote rol speelde, geeft ook het laatste vers van dit hoofdstuk aan, waar haar diepste zorg en verdriet zat: de ark was buitgemaakt.

Daarom noemde ze haar zoontje Ikabod. Dat betekent: weg is de eer, de grootheid, de heerlijkheid en de glorie. Het jongetje droeg dus een naam, die hem en anderen elke dag herinnerden aan deze gruwelijke dag. Als een waarschuwing om niet onverschillig met de HERE om te gaan. En als een oproep, om trouw te blijven in de dienst aan de HERE. "Ikabod, Ikabod!" riepen zijn leeftijdgenoten. "De eer is weg, de eer is weg!" Het was een naam als een getuigenis, zoals er meer namen getuigenis gaven van het leven met God.

Zijn naam vertelde iets over de houding van Israël en de reactie van God.

Het zei allereerst iets over Israël, dat de naam van de HERE van zijn kracht beroofde, door onverschilligheid en zorgeloosheid, door niet met de

HERE te rekenen, zijn dienst te vergeten en de liefdesverhouding niet te eerbiedigen. Een volk, dat zo leeft en handelt, geeft zijn eer weg volk van de HERE te zijn.

Tegelijk zei de naam Ikabod ook iets over de HERE. Want als het volk niet met de HERE rekent, rekent de HERE nog wel met Zichzelf. God geeft zijn eer niet weg. Hij neemt zijn grootheid en glorie soms wel uit het midden van een volk weg, juist om zijn eer te bewaren. Als het volk niet verder komt dan een uiterlijke eredienst, dan komt de HERE voor zichzelf op. Hij wil zijn plaats niet delen. Hij laat het niet toe, als geld, macht en andere dingen een eerste plaats in het leven in gaan nemen. Dat zal ook in de toekomst van het leven van Israël steeds weer blijken.

Ezechiël 10: 18

Toen ging de heerlijkheid van de HEERE weg, van boven de drempel van het huis, en bleef boven de cherubs staan.

God trekt weg, als het hart van Zijn kinderen Hem de eerste en enige plaats niet geeft. God is de Enige. Hij wil daarom ook voor zijn volk de Enige zijn. Hij deelt dat niet met andere

goden. Hij deelt het ook niet met machten als rijkdom, mode, gadgets, die het verlangen van mensen beheersen. De waarschuwing van Hebreëen 12 mogen we daarom ook vandaag goed overdenken:

Hebreëen 12: 28-29

Laten wij daarom, omdat wij een onwankelbaar Koninkrijk ontvangen, aan de genade vasthouden en daardoor God dienen op een Hem welgevallige wijze, met ontzag en eerbied.

²⁹Want onze God is een verterend vuur.

spanning

Het zichtbare teken van Gods aanwezigheid was nu dus uit Israël weg. Ook waren er geen priesters meer. Dat wil zeggen, dat de offerdienst gevaar liep. De dienst van de verzoening kwam stil te liggen. Dat maakt de vraag heel dringend: was God uit het midden van Israël weg gegaan, of kon het toch nog goed komen?

Ook voor die vraag is het van belang dat het jongetje dat geboren werd de naam Ikabod kreeg. Het was niet alleen een waarschuwing en een aanklacht. Het was ook een oproep. Wilde Israël zijn eer en

toekomst houden, dan moest het terug naar de HERE.

Heel sterk komt dat naar voren in de mededeling dat de vrouw van Pinehas zich weigert te laten troosten. Ze heeft een zoontje gekregen. Haar geslacht kan dus voortbestaan. Maar daar put deze stervende vrouw haar hoop niet uit. Ze heeft al een zoon:

1 Samuël 14: 3

En Ahia, de zoon van Ahitub, de broer van Ikabod, de zoon van Pinehas, de zoon van Eli, was priester van de HEERE in Silo en droeg de efod. Het volk wist echter niet dat Jonathan weggegaan was.

Bovendien heeft de moeder van Ahia en Ikabod ongetwijfeld gehoord wat de HERE door Samuël al had laten weten:

1 Samuël 3:11-14

¹¹De HEERE zei tegen Samuel: Zie, Ik ga iets doen in Israël waarvan bij ieder die het hoort, de beide oren zullen tuiten.

¹²Op die dag zal Ik over Eli alles gestand doen wat Ik tegen zijn huis gesproken heb, van het begin tot het einde.

¹³Want Ik heb hem bekendgemaakt dat Ik over zijn huis voor eeuwig gericht zal

oefenen, omwille van de ongerechtigheid die hij geweten heeft; want toen zijn zonen zich vervloekt gemaakt hebben, heeft hij hen niet eens zuur aangekeken.

¹⁴En daarom heb Ik het huis van Eli gezworen: De ongerechtigheid van het huis van Eli zal in eeuwigheid niet verzoend worden door slachtoffer of door graanoffer!

Dat is overigens ook gebeurd. Veel later pas, in de dagen van Salomo:

1 Koningen 2: 26-27

²⁶En tegen de priester Abjathar zei de koning: Ga naar Anathoth, naar uw akkers, want u bent een man des doods. Op deze dag zal ik u echter niet ter dood brengen, omdat u de ark van de Heere HEERE voor mijn vader David uit gedragen hebt, en omdat u in alles waarin mijn vader onderdrukt werd, ook onderdrukt werd.

²⁷Zo verdreef Salomo Abjathar, zodat hij geen priester van de HEERE meer zou zijn, en zo liet hij het woord van de HEERE in vervulling gaan dat Hij over het huis van Eli in Silo gesproken had.

De vrouw van Pinehas weigerde zich te laten troosten.

Niet zozeer vanwege haar persoonlijke verdriet en de ondergang van Eli's huis, maar om de donkere dreiging boven het leven en de toekomst van Israël. Ook daarom geeft ze haar zoon juist deze naam. Als een oproep aan het adres van haar volk.

bekering

Israël hoeft niet naar de wapens te grijpen om onder de verdrukking door de Filistijnen uit te komen. De oorzaak ligt namelijk niet in de kracht van Israëls vijanden, maar in de zwakheid van Israëls hart.

Om de eer en de heerlijkheid van Israël te genezen en te herstellen is er vernieuwing nodig. Vernieuwing van het hart. Het volk moet zich klein maken voor de HERE en mag om genade smeken. Als Israël leven wil en tot bloei wil komen, dan moet het zijn kracht niet bij zichzelf maar in de HERE zoeken. In de hartelijke dienst en de overgave aan Hem. Niets mag daar tussen in komen. En als er toch iets tussen in staat, moet er berouw en bekering zijn.

Het lijkt allemaal zo vanzelfsprekend en zo herkenbaar. Nadat het volk Kanaän in

was getrokken en zijn eigen grond en bezittingen had gekregen, was het de bijzondere relatie met de HERE al gauw kwijt. In de drukte van elke dag vergat het God. En toen het klem zat en zich herinnerde dat er nog een ark in Silo stond, toen dachten ze God als een beeld mee te kunnen voeren, hun eigen oorlog in.

Maar die oorlog was er juist om het volk te laten herinneren dat het van de HERE was. Dat God hun het land en de grond en de oogst gaf. Daarom werd het zo donker in die dagen.

Jezus Christus

Wij kennen de tabernakel of de tempel niet meer. Wij brengen geen offers en de ark staat niet meer in een apart huis. Maar wij zijn wel Gods volk.

Voor ons gelden nog precies dezelfde voorwaarden. God zoekt ons hart, in een levendige omgang met Hem. Ook dat vraagt altijd weer om bekering en vernieuwing. Wat is het rijk om dan in gedachten naar Golgotha te mogen en daar onze zonden te belijden. Want daar – aan het kruis – hing Gods eigen Zoon en daar mogen wij vragen om

vergeving. Wij,, net zo goed als de Israëlieten in de tijd van Samuël:

Psalm 40: 7-9

⁷U hebt geen vreugde gevonden in slachtoffer en graanoffer,
U hebt Mijn oren doorboord; brandoffer en zondoffer hebt U niet geëist.

⁸Toen zei Ik: Zie, Ik kom, in de boekrol is over Mij geschreven.

⁹Ik vind er vreugde in, Mijn God, om Uw welbehagen te doen;
Uw wet *draag Ik* diep in Mijn binnenste.

Uw wet draag ik diep in mijn binnenste. Daar gaat het om. Om het van harte liefhebben en doen wat de HERE vraagt. Omdat Hij God is. Hij alleen. En omdat ik zijn kind mag zijn. Spreek HERE, want uw knecht luistert!

BESPREKING

1. In de geschiedenis van de kerk leer je, hoe de HERE Zijn volk bewaart en redt. Kun je iets vertellen over de tijd van de vervolging onder Nero? En uit de tijd van De Reformatie en de tachtigjarige oorlog? Hoe zie je Gods hand in al die gebeurtenissen? Hoe is dat vandaag?
2. Kun je andersom ook voorbeelden geven vanuit de kerkgeschiedenis, waarin de HERE zijn kerk liet verdrukken? Is er voor jou een verband tussen woordverlating/kerkverlating en verdrukking?
3. Waar staat de troon van God vandaag? Wat betekent Psalm 22: 4 in de geschiedenis van 1 Samuël 4? En voor vandaag?
4. Ikabod. Zo heette het jongetje. Ken je andere namen uit de bijbel, die iets betekenen? Welke naam heeft onder al die namen de rijkste en diepste betekenis? Waarom?
5. Lees Psalm 78: 56-64. In vers 64 gaat het over weduwen. Begrijp je dit gedeelte, als je aan 1 Samuël 4 denkt?
6. Als je bidt om vergeving, vraag je dan ook of God je van binnen nieuw wil maken?
7. Doen wij vandaag ook tempeldienst?